

UNIVERSUL

Literar

Director : STELIAN POPESCU.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

11, STRADA BRZOLIANU, 11

**REVISTA
SAPTAMANALA**
PREȚUL 50 BANI
Abonament 26 Lei pe an

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SUMAR:

<i>Prietenie apusă</i>	Al. Macedonski
<i>Preda Surugiul</i>	V. Blolurescu
<i>Au căzut Bucureștii!</i>	G. M. Zamfirescu
<i>Sonet</i>	A. Măndru
<i>In amurg</i>	C. C. Cristea
<i>Parfumul neperitor</i>	Gh. Părcălabu
<i>Miți</i>	Dem. Calafateanu
<i>Patria</i>	Virgil Broscărescu
<i>Versurilor mele</i>	Florence Georgescu
<i>Darul poetului</i>	V. Dănculescu
<i>Bastonul</i>	D. Iugașcu
<i>Când moare iubirea</i>	Petruș P.
<i>Dor</i>	N. Petraulescu
<i>Violon Țiganul</i>	T. Z. Sylvian

*Ecouri, Poșta redacției, etc.***CAȚRE D-NII DEPOZITARI!**

Expuneți frumos și răspândiți «UNIVERSUL LITERAR» la care colaborează
cel mai mari literați ai României și care costă mai puțin ca ori-care altă re-
vistă literară.

Prin aceasta veți contribui la luminarea poporului.

Costul publicațiilor la
„Universul Literar“
este următorul:

Inserții și reclame 1 leu
linia.

Anunțuri financiare, 75
bani linia.

Anunțuri de la Institu-
țiile mari, cari nu cad în
categoria celor finan-
ciare 50 bani linia.

Anunțuri pentru Lote-
ria Statului Român, 25
bani linia. Mica publi-
citate 5 bani cuvântul.

Celelalte categorii după
înțelegere.

CEREȚI

Marti 28 Septemb. 1920

No. 35

DIN

ZIARUL

Științelor Populare

și al Călătoriilor

care cuprinde

Fotografiile alese și
articole instructive

Vintilă, F. Pantazopol
Advocat

R. M. S. Str. B. 17.

Doctor Rămureanu

vindecă radical și repede
fără dureri

IMPOTENȚA, ONANISM

— BLENORAGIA, SIFILIS —

la bărbați și femei

Injecții intravenoase cu Neosalvarsan

— ANALISA SANGELUI —

„Wasserman“

„Tămăduirea“

CALEA RAHOVEI, 5, București

Deschis 8—12 a. m. și 2—9 p. m.

are și Cabinet dentar Modern

1681

Un mare stoc de HAINE DE IARNA

pentru **barbați, tineri și copii**,
din stofă de lână, croială elegantă, exe-
cutie ireproșabilă dela Casa M. & S.

Mandi din Viena, toate măsurile.

— **Vânzare numai en gros** —

Atelierile și grupe de cel puțin 20
lucrători se bucură de același pre-
țuri reduse de en gros.

— **A sebit și a pus în vânzare** —

BIROUL DE IMPORT ȘI EXPORT

A. M. Alcalay

Strada Lipscani No. 3. Etaj. II, București

1474

Pantofi și Ghete de Damă

Cele mai elegante se găsesc numai la

Magazinul „LONDRA“

Str. Smârdan No. 25

— **ATELIERE PROPRII** —

2538

En gros

En detail

Vizitați

Marele Magazin al Ateneului

CALEA VICTORIEI 73

— **BOGAT ASORTIMENT IN STOFE** —

Mănușuri, Catifele, Giorapi etc.

2472

UNIVERSUL LITERAR

Prietenie apusă

Lui VICTOR BILCIURESCU.

I.

Moara ta zăcea 'ntr'o vale liniștită, — printre ulmi —
Pitorească o zărirăm de sub plante urcătoare
Și era prietenie între noi și zi cu soare,
Zi de vară-apunătoare spre poeticele culmi.

Intr'o vale liniștită moara ta dormea în pace
Și pârâul fără sgomot o scălda și se ducea
Nici o șoaptă omenească adierea n'aducea
Ci abia eșea un freământ de sub frunzele opace.

Moara ta zăcea 'ntr'o vale liniștită, — printre ulmi, —

Și era pârâul neted ca un luciu de oglindă ;
Însă soarele de vară își sfârșise-a lui colindă...
Se 'nnopta prietenia și poeticele culmi.

Moara ta zăcea 'ntr'o vale liniștită, — printre ulmi, —

II.

Casa ta privea 'ntr'o stradă luminoasă și voioasă...
Avea dafini la intrare și 'năuntru ei cânta
Visul drag al poeziei, voce 'n veci armonioasă
Dacă 'n ea vibrează suflet și junețe ca a ta.

Luminoasă și voioasă 'ți era casa părintească...
La intrare verzii dafini o 'nflureau palpitori : —
Avea spațiu și aer, soare cald s'o poleiasca
Casa ta ce-adăpostise anii tăi surâzatori.

Casa ta privea 'ntr'o stradă luminoasă și voioasă,
Și puteai să dormi 'năuntru de restrînte neatins ;
Însă, — soarta e pe bunuri pamântești, invidioasă,
Când un vis ne nălucește, strălucește și s'a stins :

Casa ta privea 'ntr'o stradă luminoasă și voioasă,

III.

Inspirarea te-aripase să atingi înalte culmi,
M'ai chemat să-ți fiu prieten, frați de cruce ne legasem,
O simțire și un cuget să ne turbure jurasem;
Moara ta zăcea de-vale, liniștită, — printre ulmi,

Către cuimile înalte inspirarea te-aripase:
Pentru mine erai zeul unui mit olimpian
Visătoare armonie ce răsare pe pian
Și de care al meu suflet iubitor, s'amorezase.

Te-aripase inspirarea să atingi înalte culmi
Și pornisem mână 'n mână printre-a viștei mișelle,
Desbinați ne-ducem astăzi în fatala vijelie....
Moara ta zăcea de-vale, liniștită, — printre ulmi,

Te-aripase inspirarea să ajungi înalte culmi.

ALEXANDRU MACEDONSKI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PREDA SURUGIUL

- PORTRET -

Dela răscrucea Oborului, dacă aruci pe șoseaua Colentinai, nu mergi mult și prinzi de veste că orașul se răreste. Căsuțele mahalagiilor lasă între ele maidane rar împrejmuite și tocmai aproape de barieră pe stânga șoselei, între cele câteva cocioabe ce mai despart orașul de câmpie, răsare o căsuță mărunță dar curată, învelită cu fier, împrejmuită trairie, cu curte largă în care printre zăbrelele gardului zărești vara câți-va butuci de viță, un nuc răsfi- rat, un pâlce de pomi roditori, fire de nalbă învoaltă prote- giind ceva siboale, petunii și creite, iar în poartă, ca un streier credincios, un plop, poate mai bătrân ca stăpă- nu-său.

E locuința lui moș Preda surugiul.

Moș Preda nu e din Bucu- resti. De fel din Buzău, unde a copilărit și a slugărit, când

a murit unicul stăpân pe care l'a pomenit, boierul Sandu, iar el bătrân și slăbit, n'a mai putut să stea în capra, a mai robotit câta ceva pe la curte și sub conaș Mișu, sin- gura odrasla a boierului San- du, până ce într'o zi s'a po- menit chemat de frate-seu care trăgea să moară la Bucu- resti și care i-a lăsat în sea- mă casa și pe fi-sa Florica.

Acum moș Preda calcă spre 80 de ani; s'a îndoit puțin de șale, tușește apăsător după fic- care lulea, dar tot se mai tâ- răște, tot mai roboteste prin preajma casei dând o mână de ajutor nepoate-sa Florica.

În tot cuprinsul mahalalei, nu e altul să povestească mai frumos și mai cu duh decât moș Preda. Vara în poarta ca- sei, iarna în odăita lui, roată se strâng mahalagi în jurul și'l ascultă, și'l îndeamnă la vorbă.

Și grozav îi place surugiului

să povestească din isprăvile de tinerețe ale boierului San- du.

Obicinuitii la claca surugi- lui, îi cunosc slăbiciunea și i dau sământă, de vorbă.

— Și zi, moș Predo, era crai nevoie mare stăpânu d-tale?

— Nu se pomenea altul mai crai, da nici mai frumos și mai bogat ca dânsul! Eu îi știam toate dambalele că nu- mai mie mi se spovedea. Nici n'avea cui, că de la 18 ani până a murit — D-zeu să-l o- dihnească — eu pe capra lui numai am stat și numai pă- nea lui am mâncat-o. Numai ce'l anzeam în ușa grajdului: „Predo, să gătești postalionu cu roibii, or cu vinetii; mer- gem la Buzău“. Și pe urmă mai încet, așa ca la ureche: „Intrăm pe bariera din spru- pod și trecem pe la coana Ca- tinca. O să fie fi-sa în cear- dac. Vezi, știț tu, bice și gu- ră“. Pe atunci era flăcău. Eu

de color. Am înteles boierule, las pe mine!

Si plecam de la moșie de la Respeteni pe la toacă și mănam domol și pe la sfintii eram lângă oraș. Mă băctii moșului, să fi văzut voi când intram pe barieră... toată suflarea târgului ieșea în poartă de'ti era mai mare dragu să mână. Și când m'apropiam de casa coană Caținchi, numai ce străngeam hăturile ca să încordez cali și trănream din bici de răsuna târgu și din capu ultei începeam chiotu:

„Hihihi...! așterne-te la frum Poitas tata!... O, o, o...! domol rotasi!... Hihihi...! vin aici roibule mă, n'auzi tu...? Hihihi...! aida... aida... aida în naintași că v'ă bat!... La trap taloa!... așa, vezi așa!... Nu imi motăi în ham breazule că te-ating acul!... Hihihi...!”

Si trosce, pleosc, plicii!
Si sfărălau roatele de se cutremura caldarămul și scăpărau scântei de sub copitele gmelor și zbura postalionul de credeai că-i năluca și răsunau de zor clopoteii și pe nările gonaciilor vârași pumnul și asternuți așa pe goană cali se clăbuceau și-ți repezeau spuma'n obraz.

Cine nu era în poartă or la fereastră!... Tot târgu: că doar se cunoștea că-i postalionu boierului meu, după goană, după sură și după pleznet.

În dreptul casei cu pricina, mlărunoam ochii și din goană zăream pe coana Catinea și pe zia-sa în cerdac, cum făceau semn cu batista lui stăpănu-meu.

Si după ce mai pifăta din lujea, moș Preda ofta prelung și iar se așternea pe spus:

— E, he! pe la câte case n'am trecut așa cât a fost flăcău și cu câte din stăpânele lor n'a petrecut boierul meu!

Da când s'a însurat!... Măitilită Doamnel... N'am văzut așa nuntă, câte zile am trăit d'atunci! Ce ziafet la oraș! da ce belșug și ce chefuia! la Respeteni! Trei zile și trei nopți au petrecut boierii și satele dinprejur!

Când l'am dus ca ginerică la biserică la Episcopie unde a-

ștepta lumea, în mîntă ca a eu, înhămașem roibii cu hămurile ale noi, trei înaintași și doi rotasi, toți cu iunte albastre, careta a nouă de strălucă ca clestarul, iar bainele mele suragiști, cusute cu arnici și fir, atunci îmbrăcate întâia oară.

Ca să intri în curtea Episcopiei trebuia să treci pe sub gangul clopotnutei, Ce'mi trăneste mie?... Să intru din goană fără să mișcorez trapul... Din capu ultei am repezit roibii și când am întors, grămadă i-am băgat pe câte și cinci pe sub gang și din goana a mare odată i-am increment la scara bisericii!

Ginericăi îi rădea mustăciejara de mulțumit ce era, iar lumea strânsă, a rămas cu gura căscată.

Dar când l'am plimbat prin oraș cu mireasa după ieșirea din biserică!... L'am dus domol, în trap mărunț, până aproape de casa miresei, cu coana Elena, D-zeu s'o ferte, și când să intru pe poartă, ca la biserică, un chiot și ca vârtejul un ocol de trei ori prin curte și la poruncă postalionul a increment la scară! Am scos pălăria, numai panglici, am zvrălit-o în sus și am strigat tare: „Să-mi trăiască stăpânii și să-mi ajute D-zeu să le plimb și copii și nepoții!”

Parcă! văz pe boier la scară scoțând portofelul; mi-a dat 20 de galbeni.

Era pe toamnă.

Mos Preda sta pe lavita de la poartă, pifăind niște mahorecă, când deodată cluleste urechile, se ridică, duce mâna strașină ochilor și privește la com departe de-a lungul șoselei.

După câte-va minute, pe dinaintea porții lui, ca săgeata trece un postalion care lasă în urmă-i o lungă dără de praful.

Mos Preda strigă cât îl ia gura:

— Florico! Florico!

Fata aleargă și moș Preda îmbujorat la față și cu ochii sticlindu-i de bucurie, abia poate vorbi:

— Florico a venit conas Mișu!

— Da unde ești că era al lui?

— Auzi vorba la eai Preda! esti tu feticol!... Eu să nu știu! P'ai care alt postalion boieresc mână ca vijelja?... Si n'ai auzit tu țigara chiotului care gura lui Teader suragiul, urmasul meu, doar moș Preda i-a fost dascăl, E, e, fata moșului, bătrân, bătrân ca nu mă înșeală pe mine urechile.

Seara, la elacă, moș Preda n'a vorbit decât despre costirea lui conas Mișu la București și fiind-că printre cei ce căseau gura la el, se găsea și vecinul Stefan, vardist de zi, l'a rugat frumos:

— Mă Ștefanica băeta, tu esti vardian, măi băetăsu moșului, tu poți să-mi afli adresa lui conas Mișu și să-mi spui unde e tras? dacă e la v'ă gura sau la v'ă un ham, că de vreau să nchiz ochii până nu poi vedea.

— Da bine, moș Preda, cură să afli eu adresa lui conu Mișu! Parcă știu lumea cine e conu Mișu al datale în căt Bucureștiul asta de mare!

Foc s'a făcut suragiul!

— Să nu vorbești așa Ștefanica tată că e păcat, păcat mare!... Unu e conas Mișu al boierului Sandu Respeteanu! Boier sadea mă, nu calici d'ăștia din ziua de azi!

— Știu eu ce spui d-ta moș Preda, da vezi că o fi ei tare și mare la el acolo, da aici în București, cine vrea să știe de el în atâta lume!

— Tac! mă Ștefan, nu vorbi așa că te-or răde și cureșel! Auzi color!... Să nu știu în București pe conas Mișu!

— Bine moș Preda, oiu căta să-i afli adresa și țigoiu spune-o — zise vardistu, mai mult ca să scapa de stărninta suragiului.

Si s'a întâmplat că Ștefan vardistu a aflat adresa și a venit cu ea în dinți la suragiul.

În ziua aceea să'l fi văzut pe moș Preda!... Intinerise, nu alt ceva.

Și-a luat din cuiu hainele suragiști pe care nu le pu-

rea de cât la Paști, le-a îmbrăcat din fugă ajutor de Florica, și-a agățat bicu în șold și-a potrivit pălăria și sprânci în băț și cu vardistu drept călăuză, a pornit-o la gazdă la conaș Mișu.

Se mira vardistu de sprâncimeala și de zoru cu cari mergea surugiul.

A sosit în poarta casei, s'a oprit o clipă să răsuflă, și a scos pălăria, a tușit de câte va ori ca și cum ar fi vrut să-și dreagă glasul, și-a făcut semnul crucei ca să mulțumească lui Dumnezeu că l'a învrednicit să-și mai vadă stăpânul și a pășit în curte hotărât.

Iată-l în fața lui conaș Mișu.

Cum l-a zărit, lacrimile ce și le stăpânise până atunci, au izbucnit nervos. S'a repezit plecat, i-a luat dreapta, i-a sărutat-o lung și apăsător și i-a dus-o la frunte; apoi zmerindu-se la câți va pași înapoi și-a pironit chipul radios-transfigurat de mulțumire în chipul stăpânului.

— Ce mai faci moș Predo? — îl întreabă Mișu, mișcat și el de dovada de dragoste a credințosului servitor. — Cum o mai duci cu bătrânețele?

— Greu conașule, da nu mă piâng, am trăit destul.

— De ce nu vrei să stai la Respeteni, mosicule? Te-ai odihni și n'ai duce grijă de nimic.

— Știu, sărut dreapta conașule, dar n'are cine vedea de orfana lui bietu frate-meu, de căsuta ce l'a lăsat și de strânsura din ea.

Și n'a plecat moș Preda de acolo până ce nu s'a dus la grajd de și-a vazut pe urmașul lui, pe Toader surugiul și l'a descusut despre toate de la Respeteni, iar când a dat cu ochii de Poităș, de roibul ai bătrân pe care dânsul îl învățase la ham, l'a apucat de gât, l'a mângâiat și l'a sărutat pe bot plângând ca un copil. Și calul parcă i-a cunoscut vorba și mângâierea, că l'a privit lung și cuminte și

parcă îl asculta și pare că se bucura că-l vede.

Cu greu s'a despărțit moș Preda de toate amintirile acesteia atât de dragi inimei lui. La plecare, Mișu i-a pus în mână un ban de aur de cinci napoleoni, iar peste vreo săptămână, moș Preda s'a pomenit acasă cu două căruțe de la boier, una cu lemn și alta cu merinde de iarnă, dintre cari nu lipseau buriașul de rachiu și butoiășul de vin.

— Uite mă — zicea surugiul mahalagiilor vecini cari înconjuraseră căruțele — boier mă, nu mofluzi d'ăia întoliiți din ziua de azi!

Și pe moș Preda surugiul, pe acest poate ultim reprezentant al vremilor de-a pururi apuse, ce oglindeau un colț din iceana gospodăriilor boieresti de altă dată, l'a învrednicit Dumnezeu să nu închidă ochii până nu și-a văzut nepoata rostuită la casa ei.

Victor Blăjeșescu

TABLOURI PROVINCIALE

IN AMURG

*Soarele 'nroșit la față scapătă în spre apus, —
Alungat de zâna nopții ce se lasă pe întinsuri
— Insemnând pe-acoperișuri cu lungi fire de beteală
Sărutarea-i de adio...*

De pe uliță în sus,

*S'aud șgomote răslete. S'aud vagi și surde plânsuri:
Se 'ntorc carele cu fân. — O plăcută toropeală
Amorțește tot orașul...*

Un dulău, ca un sihastru

*Dintr'o cușcă de verdeață, scoate capul doar a lene
Și mirat de-atâta pace, mârâie încet la lună
Parcă vrând s'o isgonească din palatul ei albastru.
Toți copiii lasă joaca și se 'ntorc de prin poene.
Mie muza nevăzută îmi șoptește... Noapte bună!*

Iulie 1919, Buzeu.

Const. C. Cr stea

Din volumul: „NOEMBRIE 1916”

Au căzut Bucureștii, copii!

„Pe la orele 10 seara, părăsim pe bariera Focșanului...”

Nici odată și chiar dacă mi imprimăta para mâinilor a celui mai iscusit prozator, nu voi putea descrie toată mizeria în care ne aflam. Au fost atât de aspre, atât de dureroase momentele trăite în Juna aceea atât de nemilosă cu noi, încât mintea mea zadarnic s'ar strădui să le redea în toată grozăvia lor.

Ajunsesem asemeni unor stăne de piatră. Nevăzătorii primeam toate loviturile suferinții; nu ne mai înduioșă nimic.

Ni se părea să toată viața pe drumul pribegiei o petrecusem; nu ne aduceam aminte când am pornit, precum nu ne aduceam aminte pe unde am fost și ce am făcut ori, azi dimineață, acum o oră.

Știam atât că va trebui să mergem înaintea... că ploaja, viscolul, gerul, cerul cu toate răznete lui nu ne va putea oprî din calea pe care porniserăm.

Că undeva, departe, într'un oraș din nordul Moldovei suntem așteptați să fim îmbrăcați în straie mândre de oasă, să învățăm meșteșugul armelor iar apoi să fim porniți în călătoria puhoiului dugman, să facem zid din plepturile noastre și să arșim dugmanilor că:

„Un popor nu moare odată pe curi a luptat necentenit!”

Acesta era gingurul gând ce ne mai ținea legați de viață. El ne da puteri să înfruntăm și să trecem peste toate stăvilele ce mizeria ni le ridică în cale. El ne făcea sufletul să tresalte înflorindu în nădejdea viitoarelor. Tacuși el ne striga cu glas de răsunet îndurerat:

— „Înșeinate, copii. Plăcure îns ramaș în urmă e un oștean mai puțin. Jara are nevoie de voi, înaintea!”

„Eam ascultat!”

Nimeni din noi nu a rămas în urmă căci nimeni din noi nu a știut ce este frica de necunoscut și nu s'a cutremurat înșălbăntat de teama morții ce ne pândea la fiecare pas...

Primul întâlnit ne spuse că în oraș sunt încuierați Rușii, că nu există casă liberă.

Bătrânul plutonier Chiriță — în paza căruia fusesem dată de către „Cercul de Recrutare București” ne sfătui să ne adăpostim într'o cafea iar el porni în călătoria vrăunei săli de cinematograful sau a vrăunei scoli, unde să putem petrece noaptea.

Nădejdea unei odihni mai puțime era spulberată...

Cafegiul — om cum se cade și creștin cu frică de Dumnezeu — ne primi cum se poate mai bine; ne puse la dispoziție prăvălia și chiar odăia sa de căutare.

Prima noastră grijă fu să ne storceam hainele. Toată după masă acele zile mersesem numai prin ploaie; o ploaie măruntă, pătrunzătoare și rece.

„Gazda” ne servi câte un ceai gratis.

Bucăvântat ceai și cel care îl făcuse...

Cuprinse; paharul cu amândouă palmele, cu gând să le încălzească.

Unii încearcă să mănânce ceva, zădarnică străduință. Alții căzuse răni pe colțuri, într'o conștiență uitare de sine. Câțiva tremurau în ghiarele aspre ale frigurilor.

Eața pe care vântul-verde iar ochii începuseră să și piardă strălucirea de viață...

Imi purtai privirea pe fețele lor și ochii mi se înălăcrimă:

— „Bieți copii porniți pe drumuri înșăsprite de mizeria căți din voi nu vor ramașe pe vecie morți prin sănturi... Bieți copii!”

S'ncepuși să plâng de mila lor și... de mila mea.

„Tăcutu” cu „tăcutu”, se ținu cu...

bori în mijlocul nostru; groși, dureros de aspru, vecin cu moartea.

Era noaptea târzie, mohorâtă, în năbușitoare, iar cerul nemilosiv nu se îndura să sfârșească odată cu lacrimile lui reci.

Ploaie, ploaie, ploaie mereu...

Eu — cu camaradul Pavelescu, azi ofiter în Cavalerie — ne luaram sarcina să facem de planșton în așteptarea lui Mos Chiriță, cum îi ziceam noi, copiii...

Ca să rup tăcerea apăsătoare și ca să mă smulg din mreaja gândurilor ce mă chinău, mă apropiai de Pavelescu:

— „La ce te gândești?”

— „La nimic. Nu mai am putere să mă gândesc...”

— „Cum ploaie afară... ce bizar sună ploaia pe acoperisuri, pe streșini, pe străzi și ce dureros cântă în chiliia sufletului meu... Ce nebuinescă symphonie scrie ploaia pe portativele căpate în Cartea vremii de mâna îndoliată a îndurării ce ne înșormăntă...”

— „Vorbește, vorbește mereu...”

Cuiva tresări în somn; buzele lui sopțira sfântul cuvânt: „mamă!”

„Ce-or fi făcând nămele noastre?”

— „Taci, Pavelescule, e dureros... e îngrozitoare întrebarea ta. Să nu răscolim cenușa simțurilor, să nu ne gândim, să nu încercăm să ne gândim, Pavelescule... Să ne îngropăm în stierul nădejților mincinoase și ai nepăsării... Taci, taci... pentru numele lui Dumnezeu... de nu vrei să mă înșubinesc, să mă omori...”

Cuprinși în brațe, plângând, aș sa ne a găsit Mos Chiriță.

Cum zărau în use, ne reprimăm spre el.

— „Ai găsit, nene? Unde dormim... Aci e imposibil... O să se îmbobnăvească copiii... Nu se poate să...”

Cuvintele următoare imi înșemăntă pe buze. Bătrânul eres gâfca ca ceșca, buzele îi tremu-

rau și lacrimi mari i se prelingeau pe obraz în barba lui frumoasă și albă ca a unui sfânt.

Părea o statuă a durerii!

— „Ce este?... În numele ce-fului, spune-mi, ce ți s'a întâmplat?”

Moșneagul mă cuprinsese în brațe și începu să plângă cu hohot:

— „Copiii mei, copiii mei, au căzut Bucureștii, copiii!”

Pavelescu gemu și se prăvăli pe dușumea. Câțiva, deșertați de șgomoțul căderii, priveau nedumeriți; pe mine mă încremenișe Dumnezeu în brațele pătrăbului oștean.

Nici un cuvânt, nici o lacrimă...

Ași fi pornit nebun pe străzi, ași fi strigat să se cutremure înalțurile cerești; să se desfacă din încheeturi, să se prăvăle zidurile bolței sale, să acopere tot pământul cu toate durerile și toate nedreptățile omenești; să îngroașe pe veștile și pe călătoreștii și pe victime...

„Târziu de tot, când levorul de lacrimi fu secat, blețul moșneag alunecă ușor din brațele mele și adormi pe un scaun, cu coatele pe masă...”

De-abia acum mi-aduseși aminte de Pavelescu.

Cafegiul îi făcu loc în patul său. Neurocițiul gema înăbușit și pronunța mereu numele celor trei surioare pe cari le lăsa acasă...

Somnul se miștogivi — în cele din urmă — să mă smulgă și pe mine pentru câteva ore din cătușele îndurerării...

Trănit pe dușumea am adormit drept perină având sub cap o cărămidă...

„A doua zi, când Plutonierul dădu destepțarea cu greu mă putui desmetici.”

Corpul îmi era amortit, mă durerea îngrozitor capul iar ochii îmi lăcrămau sub apăsarea pleoapelor umflăte și grele ca de plumb. Pentru prima oară simții durere reumatică la umărul stâng...

Ca să-mi dau mai bine seama de situațiunea în care mă găsesc, cercetai pe ceilalți.

Sfășietoare privește...

Pot spune că eu eram într-o situațiune fericită, în comparație cu a celorlalți.

Mulțora a trebuit să le facem fricțiuni pe picioare ca să poată merge; alții, nu mai putea fi deșteptați din somn.

Dacă în acele momente am fi

foșt supuși unei vizite medicale, cu siguranță că doctorul însărcinat cu aceasta ne-ar fi internat în spital cu plutonier cu tot, așezându-ne în „medicată” îngrijire.

Cafegiul ne puse la dispoziție tot spiritul denaturat, băiatul unui droguist de alături, ne ajunse o cană cu oțet detrandafic, și cu ajutorul câtorva camarazi harnici, până la ora 7 dimineața pusei tot convoiul în picioare, gata de drum.

Ploua stătuse. Cerul însă era tot înorat, mohorât, gata parcă să se prăbușească peste noi...

— „Haidem copiii, — vorbi plutonierul. Să ne facem cruce și cu Dumnezeu înainte!”

Coloana începu să se târască tăcută pe strada noroioasă, armată de privirea înlăcrimată a Cafegiului.

Părea asemeni unui convoi funerar, semănau unor umbre bizare venite din altă lume să cutremure pământul sub porunca nemiloasă a vreunui blestem dumnezeesc...

Și în urma coloanei aște treu umbre, se târau, plângând...

George Mihail-Zamfirescu

Noembrie 1919

SONET

*Din stânci în stânci cu pasul dur și rar
Tot mai adânc purificându-mi firea.
Urcam cântând, urcam fără habar,
Spre alte stânci țintind mereu privirea.*

*Și, aerul era atât de clar,
Cajuns pe culmi, am semuit boltirea
C'o cupă răsturnată de cleștar
Din care beat sorbeam nemărginirea.*

*Și, ochii mari — în plinul desfătării —
Purtându-mi-i pe sânurile zării,
Lăsaî privirea-mi caldă, pătimașă,*

*Să-și toarcă 'n tihnă visul ei profund
Și, întinzând o mână uriașă —
Am mângâtat abisul fără fund.*

A. Măndru

Parfumul nepieritor

după LÉCONTE de LISLÉ

*Când roza de Lahor cu'mbălsămată
Mireasmă dulce umple sticlă fină
De-argilă, de cristal sau de-aur plină
O poji vărsă pe plajă 'nvăpătată.*

*Zadarnic fluviul, marea 'nfuriată
Ar sfărâma fiola cristalină
Căci pulberea-i, de-arama cea divină
De-apururi va rămâne parfumată.*

*Din inima-mi de-asemeni cergi, licoare
Imbălsămată, tu iubire care
Mă 'nflăcărai cu dulcea ei ispită.*

*Durerea-mi binecuvântată fie
Căci parfumată pentru veșnicie
Imi va rămâne inima zdrobită.*

Gh. Părcălabu.

M I T I

Cufundat într'un mare jet în fața biroului, domnul consilier Mirescu își scrie discursul, pe care a doua zi trebuia să-l țină în consiliul orașului.

Prin ferestrele larg deschise vine din când în când o ușoară undă de vânt îmbalsămată cu mireisme de flori. Soarele își trimite ultimile raze și liniștea nopții cuprinde încet încet întreaga natură, învălînd-o în întunecata-i manta. Trăsurile trec rar și felinările răspundese o lumină gălbuie pe fața negricioasă a străzii. Din timp în timp, câte un întăzariat apare în bătaia lumînii și apoi se pierde iar în negură.

D. Mirescu nu mai scrie. Se plimbă cu mâinile la spate, repetându-și discursul. Cu toată tinerețea este consilier și grație inteligenței e foarte apreciat în consiliu, având asupra tuturor o autoritate nestrămutată.

Din nenorocire această inteligență nu-l ferea dela greșeli mari; căci d. Mirescu era unul din acei oameni care-și impun vederile lor tuturor apărând întotdeauna interesul unui număr restrâns și ignorând de cele mai multe ori interesul general.

Abia își isprăvisese discursul când usa se deschise cu zgomot și în prag apăru un băiat și o fetiță, care i se aruncară în brate incojurându-i gâtul cu mânuțele lor.

— Bună seara papa! ziseră amândoi copii.

În urma lor pășea o femeie tânără în brate cu un copilăș de vreo cinci ani și cumnatul domnului Mirescu, d. Musceanu un băiat înalt bine făcut, semănând foarte mult cu sora sa doamna Mirescu. Tânărul venise de curând în orașul fiind numit judecător de instrucție și deocamdată la cumnatul său petre-

cându-și aproape tot timpul disponibil împreună cu copiii și sora.

Micutul la vederea tatălui întinse mâinile și un surâs îi lumină fața bucalăe:

— Tăticule, Miti, nu vrea să se culce acum. Vrea să stea și el deștept ca nenea Nicu.

— Nicu are treabă drăguțule, are să lucreze împreună cu tăticu, nu vezi tu ce de hârtii are papa pe masă?

— Bine mămică, da ce scrie papa pe hârtiile astea? întrebă micutul mirat.

— Discursul, pe care îl va ține mâine la primărie, îi răspunse mama.

A! mămicule, în sala aceea mare, unde la o masă lungă oamenii vorbesc tare?

— Da drăguțule!

— Știi mămică ne-a dus tăticu odată, până la ușa tocmaj venise și unchiul Nicu. Ti-aducei aminte unchiule? întrebă copilul pe tânărul de lângă el, care îi zâmbi cu bunăvojnță.

— Desigur Miti! Tăticu va vorbi că și atunci.

— Dar pentru ce vorbește papa acolo? și copilul deschise ochii mari.

— Ei pentru ce! Caută mijlocul cum ar putea face pe toți copii din oraș să fie fericiți.

— Așa! se miră băietelul. Atunci și Miti trebuie negreșit să vorbească.

— Cam ce ar vrea să spue el în consiliu? îl întrebară câte-și trei deodată.

— Mai întâi să-l ducă la primărie și atunci și tăticu și mămică și toți au să vadă ce are să spue.

— Ei! Ei! Iată suntem acolo și luând copilul în brate îl așază pe birou, Miti e la tribună. Toată lumea să tacă.

Băietelul se nădă în toate părțile cu o față serioasă, întinse bratul, luă o hârtie în

mână și începu cu o voce limpede.

— Domnilor! Pentrucă v'ati adunat cu toții aicea, ca să faceți pe toți copiii fericiți, Miți, vă roagă să mai micșorati pretul academiilor de la brageria din colț, să ardeti toate abecedarele, cari sunt în oraș și să-i cumpărați și lui Miți un căluz alb la fel cu Fulger al băiatului domnului primar.

Toti începură să râdă șogomotos.

— Ce mai vrea să mai spună Miți în consiliu?

— Să se închidă toți câinii din oraș, pentru că lui Miți îi e așa de frică de ei și...

— Și în sfârșit! îl intrerupse tatăl.

— În sfârșit să se dea votul copiilor mici, să se culce când vor voi, și atunci toți copiii mici vor fi fericiți, deoarece și Miți e foarte fericit!

O explozie de veselie îi acoperi ultimile cuvinte. Mama îl lua în brate și-l săruta cu drag. Unchiul nu mai conținea cu lauda.

— Văzuși Elviro ce deștept e?

— Da promite să fie un orator iscusit.

— Și un egoist tot așa de iscusit, o intrerupse tatăl care devenise serios.

— De multe ori, continuă el adevărată stare de lucruri, e descrisă numai prin câteva cuvinte nevinovate ale vrenii copil și cecece a spus Miți ar putea servi multora din consiliul comunal ca un adevărat exemplu.

Și o bună parte din noapte d-l Mirescu și-o petrecu scriind un al doilea discurs, care însă să nu aducă profit unei categorii de oameni ci folos tuturor.

Dem. Calafeteanu
Tg.-Mureș

VERSURILOR MELE

*V'am smuls adese-ori din suflet
Din biata-mi inimă nebună,
Din focul cerului de toamnă
Din razele târzii de lună.*

*V'am smuls d.n razele de soare
Intr'un apus îndurerat,
Din triluri de privighetoare
Din valul mării zbuciumat.*

*Și v'am cules în miez de vară
Din mila umbrei din alei
V'am adunat din tânguirea,
Din plânsul frunzelor de tei.*

*V'am înșirat apoi sfioasă
Pe fire albe de argint...
Șirag de doruri ne 'nplinite,
S'atâtea visuri care mint.*

Florence Georgescu.

DARUL POETULUI

*Ea-i plecată. Visătorul
Seara-i scrie poezii
Și spre ea îl duce sborul
Dorul pân' a doua zi.*

*Și cum scrie într'una, ora
Trece par'că mai grăbită
Iar pe fruntea-i aurora
Pune-o iază aurită.*

*El o strânge și o toarcă
Și-o închide în sertar
Când iubita-i se va 'ntoarce
It va da cerescul dar.*

Vic. Danelulescu

BASTONUL

De mult doream să-mi cumpăr un baston. Dar cum stam rău cu finanțele, amânăm de azi pe mâine. În sfârșit, astăzi am bani, prin urmare pot să-mi cumpăr baston.

Am călindat cele mai principale străzi, sfârșind prin a mă convinge că cele mai frumoase bastoane sunt tot în calea Victoriei. Deci intru în unul din elegantele magazine. Ce împodobesc această stradă am neîncăpătoare pentru populația care circulă zilnic pe ea.

Cum întru în magazin, îmi fese înainte o dudue blondă și cu multă bunăvoință, mă întrebă ce doresc. Îi spun și mă poartă în fata unui raft ca să aleg.

Alesul e chestie delicată. A-

leg eu și iar aleg. Las unul și iau altul pe urmă iar iau pe cel dintâiu și așa mai departe fără să știu pe care să-l iau. Duduia dă semne de plictiseală.

Cât voi fi ales eu, nu știu, dar la urmă mă oprii la unul cu un mâner frumos de agată.

Duduia mă întrebă dacă am isprăvit cu alesul și mă asigură că acesta e foarte frumos.

Aceasta a fost de ajuns să mă convingă că n'am gust prost și mă pricep să aleg când e vorba de frumos.

Acum să-l plătesc. Întreb cât costă și-mi spune că numai o sută cincizeci lei. Cât n'aci să cad jos; naoc că aveam bastonul și m'am proptit.

Aceasta mă făcu și măi

mult să recunosc utilitatea bastonului! Dau la casă una sută cincizeci lei din cele două câte aveam și plec.

Mi se pare că duduia rade ironic în urma mea. Acum fiindcă am baston, pot să mă plimb nițel. Trebuie să fiu mai elegant, mai impunător! Nu știu cum dar tot uitându-mă la baston bag de seamă că-mi sunt rupte ghețele.

Dar asta nu face nimic, cine o să se uite la ghețe și de ce tocmai la ghețe?

Merg odată dela Palat până în bulevard și apoi înapoi. Pe când mergeam așa văd că-mi apucă cineva bastonul.

— Dar de unde te-ai învârtit de bastonul ăsta? mă întrebă Alceu, prietenul meu. Măi la din mână, îl exa-

mînează, apoi începe să lovească cu el în trotuar. Faină pe cînstă.

Eu însă mă uit cu milă la baston și parcă îmi vine să-i spun să nu mai lovească așa tare că-l poate rupe.

Mergem noi, ce mai mergem și ne întălnim cu Georges o cunostință a prietenului meu.

Georges văzând bastonul la prietenul meu crede că-i al lui și îl felițează că are așa pedoa-bă.

Alecu modest lasă să se creadă că-i al lui bastonul. Eu nu mai pot de necaz.

Mă întălnesc cu Silvia drăgăla mea. Vreau să iau bastonul să mă duc cu ea. Dar Alecu fiindcă mi-e prieten nu vrea nici în ruptul capului să mă dea. Pun mîna pe baston și vreau să-l iau cu forța. Mi-ajuc însă aminte, că sunt pe calea Victoriei și c'ar putea să mă vadă oamenii și să mă compromit.

Atunci de dragul bastonului renunț să merg cu Silvia! Nu de altceva, dar cum Alecu e mare amator de bastoane de câte ori îi vine ocazia, nu cum va să-i trăsnească prin cap să-mi mărite bastonul. Vruî să îl iau dar de cu forța nu se poate. De, pe nebun trebuie să îl lei cu binele!

Ajungem în fata Postei și

vreau să plec la masă mai ales că stomahul începe să mă dojenească.

Îi spun lui Alecu dorința mea supremă și după oarecari parlamentări, ne despărțim, fiind probabil și el animat de aceleași nobile sentimente.

Iată-mă din nou în posesia bastonului. Îl examinez cu atenție și parcă mi se pare că s'a cam tocit la vîrf. S'a umplut și de praf.

Îl șterg pe pulpana hainei, cu evlavie și pornesc spre casă.

Când m'or vedea vecinii din mahală să vezi ce mai mutre or să facă!

Sa poțtească, mai ales Grivei ai coanei Frosi să mai latre la mine, de mă făcea să trec pe celălalt trotuar.

Acum n'am să mai trec pe celălalt trotuar ci prin fata lui; uite așa întînt și să poțtească dacă îi dă mîna, să-și mai arate colții!

Ce domna! un om care are baston poate mult!

Ajung în fata porței unde domiciliază coana Frosa. Grivei ca de obicei la locul lui, roade un os. Când ajung în fata lui începe să mârâie. Eu nu știu cum fac, dar ridic bastonul. Grivei se întărită și se repede la mine. Eu repede îl lovesc! Grivei se dă înapoi chejlăind, dar asta numai pen-

tru moment căci se repede din nou.

Încurajat, de prima isbîndă ridic din nou bastonul să dau încă o lovitură. Trag odată cu sete din toate puterile.

Grivei însă care o mai pățise odată sare la o parte. Bastonul meu lovește cu putere în pămînt, o pocnitură și se rupe în două.

Rămăi uluit! Grivei vede de zăstul meu și ca să-și răzbuie; se repede la mine și pînă să mă desmeticesc, mă mușcă sdravăn de picior și fuge cu o bucată din pantalonul meu, fără ca să mă pot servi cu rămășița ce mi mai rămăseu rămășița din elegantul meu baston.

Coana Frosa care auzise chejlăitului cîinelui, iese afară și începe să mă ocărăască de foc.

— Ce guleratul! Vrei să-mi omori cîinele, ai rut bățul pe spînarea lui, și-arăt eu ție.

La tipetele coanei Frosi în dreptul fiecărei porți apar vecinii cari privesc la mine ca la urs. În timp ce eu cu pantalonul rupt (mușcătura-i a-fără din program) și cu jumătate de baston încercam să mă fac nevăzut.

— Baston îmi trebuia mic?!
August 1920.

Dan C. Iulescu.

Cînd moare iubirea!

Cînd moare iubirea
O stea de pe cer,
De sînge pătată
Trist, cade 'n eter!
Și-o toamnă duioasă
În codrii de fagi
Se zbate, cernită
Plîngînd clipe dragi!
Și mor crisanteme
Se 'ngroapă 'n tîrziu,
Și-o lună de aur
Vrăjește 'n pustiu!

Petrus. P.

D O R...

Norii s'au lăsat pe vale
Foc din soare pică iar,
Și în pieptu-mi chin și jale
Strejuit-au iar hotar.

M'ași tot duce... de-a mea cale
Nu 'ntreba, e înzadar;
Margini au și deal, și vale,
Dorul e fără hotar.

N. Pa'raulea

—= E C O U R I =—

Bucureștii se pregătește pentru iarnă. Viața literară și artistică va renuța mai puternic decât oarece se pare că vom avea și „Operă Română”, pe de altă parte, mult încercatul „Teatru Național” va reprezenta, sub noua direcțiune, piese românești.

Compania Bulandra s'a convins, pare-se și ea că în afară de cele străine, avem și noi serietăți teatrale care sunt apreciate de public.

Revistele și cărțile literare se tipăresc din ce în ce mai multe și lumea speră simțind cum se apropie iarna, că va putea să guste toate aceste plăceri ale unei căi nădăjduite în înțelegerea guvernului care deocamdată a dat puțință artelor și să manifesteze va să se readucă și binefacente materiale.

Căzile de poezii s'au apărut asupra „Universului Literar”, din toate unghiurile țării cu insistență să le publicăm, iar dacă nu, atunci să le dăm sfatur, făcându-le critice.

Sfatur pe care îl dăm auzului și lor începători, este să nu tremată spre publicație nici o poezie înainte de a s-o fi revăzut o singură dată puțin vreme de un an căci poezia este o artă de aceea îi se și zice „Arta versului”.

Principalele reguli ale acestei arte se găsesc în cărțile de studiu al limbii române. Acei cari vor prin urmare să candideze la glorie și nemurire să-și țină poeziile în sertar cizelând cât mai mult timp versurile. „Căci timpul nu respectă pe cine se face fără de el”.

*

Când s'a făcut ministerul artelor și cultelor am crezut că această nouă instituțiune se va ocupa și de literatură, de oarece poezia, nuvela sau romanul sunt de domeniul artei.

M'am înșelat de oarece directorul artelor, un om distins și literat mi-a afirmat spre mirarea mea și spre marea său regret, că prin denumirea de minister al ar-

telor s'a înțeles numai al artei dramatice și muzicale, al picturii și al artelor plastice, iar prin cea de culte: cultele religioase (asa bisericești).

Ministerul instrucțiunii publice se ocupă cu școlile și universitățile așa că scriitorii, poeții, novelistii, romancierii etc. necompunând cărți didactice, nefăcând parte nici din biserică și nefiind nici artiști nu se pot bucura de îngrijirile patriei lor.

Eu continui să sper, să fiu și gur chiar, că atât domnul Goga cât și directorii artelor și cultelor vor îndrepta greșita interpretare a titlului ministerului, lăsând literaturii deschisă cel puțin, ușă către cultele, deoarece directorul chiar are un cult pentru poezie.

Culte este pluralul și cum religia noastră de stat este una singură cea ortodoxă — deci „cultul” ortodox are loc și literatura în acest plural.

Nikita Macedonaki

VIOLON ȚIGANUL

De T. Z. SYLVIAN

Îl culesese de pe străzi boerul Stoica de pe când era mic, miștitul un pui de cioară, cum îi spuneau oamenii de prin prejurul conacului boeresc.

Violon a crescut printre slugile boerului fără să aibă pe nimeni cui să-i zică mamă sau tată.

Singura lui plăcere era să se retragă în poiana din dosul conacului, unde adesea ori stă ceasuri întregi cu ochii pierduți în zare.

Voinic și ager la minte țiganul a împlinit șaptesprezece ani. Duminică când avea voe-

să se ducă la țară. Violon se gătea ca de sărbătoare cu hainele noi pe care i le adusese boerul Stoica din târg.

Voios și destept, Violon era obiectul de admirație al fetelor din sat și care mai de care tinea să se prindă cu el la horă.

Flăcăii îl pizmuiau în ascuns, și ca să-l necăjească ziceau:

— „Ce te ții așa de înfipț, măi țigane, parcă ai fi crescut în străie boeresti”.

Violon se roșea ca racul și ochii lui negri se întunecau de ciudă.

Azi Violon s'a înfățișat boerului și i-a cerut 60 de lei. Stoica i-a dat 3 poji noi, nouă pe care țiganul i-a înfășurat cu grije într'o batistă țesută cu fir.

Pe seară el s'a furișat la crâșmarul din capul satului și i-a dat banii în schimbul unei dible. Cu mâinile tremurânde, el a luat-o și i-a încercat sunetul. Câteva note sonore s'au împrăștiat în odaie.

De acum Violon nu mai este Duminica la horă. Retras în poiană el stă și cântă până înserează... și vezi îi învățase bine meșteșugul țiganul. Să-

să o acordeze și să tragă cu sacăz pe arcuș ca să nu scârțâie..

Ce fericit era el, când în nopțile cu lună, boerul ieșea cu fiică-sa Ileana pe balcon să-l asculte..

Și cu ce foc trăgea el din arcuș, când știa că două ochi albaștri îl ascultă visători..

Târziu de tot, cântecul încetă și boerul cu fiică-sa intrau în casă..

Se făcuse atât de vestit tiganul, încât îl știa tot satul de la copil până la bătrân..

Ileana e o fată de șaisprezece ani. Un păr galben ca paiul de grâu îi împodobeste un cap în care se oglindesc două ochi albaștri ca cerul.. Ea e toată fericirea boerului Stoica.

Duminică, ca de obicei, Violon s'a retras în poiană și s'a culcat pe iarba abia răsărită.

El abătut; nici el nu știe ce are.. Chipul lui e întunecat.

Ileana vine în spre dânsul, zâmbind; îmbrăcămîntea ei albă o face ca pe o zână.

Se apropie pe vârful picioarelor de tigan, care sade abătut.. o lacrimă îi pică din ochi prelungindu-se pe obrazul ei roz. Tiganul se desteaptă ca dintr'un vis frumos și sare speriat în picioare.

În fața lui sta Ileana, în găteală albă.. O sărutare înfocată.. Ileana fuge speriată.. Auzi! sluga.. ce îndrăzneală!

A doua zi flăcăul și-a cerut simbria și a plecat cu vioara la subțioară..

Doi ochi albaștri l-au petrecut după balconul cu ghirlande roz..

Sala e plină.. geme de lume. În avant-scenă cu abajourul

roz. Stoica cu fiică-sa răfăoese nerăbdători programul.

Un clopot sună prelung, venind publicului că spectacolul începe..

Cortina se ridică ca o pasăre greoaie..

Un tânăr în frac își încearcă vioara. O tăcere mormănită se face în sala întunecată..

Și tânărul a început să cânte când dulce de-ți storcea lacrimi, când vijelios de te umplea groaza.. un murmur de admirație.

Cortina se ridică pentru a opta oară și pe când lumea se îndreaptă spre ieșire, în avant-scenă cu abajourul roz cineva plânge..

Ileana visa cu buclele refirate pe pernele-i de mătase. De departe vântul aducea un sunet de doină..

T. Z. Svlvlau.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

P A T R I A

— U r m a r e —

Iar după o tăcere ?

— Iar Fira ? Rău o fi dus-o ea, fără mama Ioana, fără alt ajutor, singură..

— Rău, sărmana ! Plângea pe mama Ioana că murise, pe tine că erai dus și nu-ți avea de știri.. O cereau mulți să se nărite, dar ea nu vrea, tot credea că voi veni.

„Lăstopt pe Vlad căci așa ne-a fost vorba” zicea ea totdeauna, celor ce o îndemna să se nărite.

Dar când a venit veste că ai murit ? A plâns, te-a jelit destul; se amărâse de credeam că o să se ducă și ea biata fată. A fost mult timp bolnavă.

După un timp însă, văzându-se și fără stare și singură pe lume, s'a măritat. A luat un fecior de popă din satul vecin, băeat ce nu fusese luat în miliție, fiind în semipar, și rămas de război, pentru ca să se facă popă. A nemerit bine; băeatul e cu carte, om bun și cu stare.

N'a fost să fie a ta Vlad; nu

va fost scris să vă luați împreună.

Fii pe pace Vlad, că un voinic ca tine, găsește fata cea mai bună. Doamne! dar ce ești așa galben la față, Vlad ?

— Nimic, Floareo, poate de drum..

— Vino la noi astă seară; ai noștri se vor bucura toți când te vor vedea — iar acasă n'ai pe nimeni.

— Iti mulțumesc, Floareo, sunt atât de ostenit! Dar voi veni mâine.

— Atunci, noapte bună, Vlad.

— Noapte bună, Floareo.

Vlad plecă zăpăcit către casă. Vesteia Floării fusese prea neînțeles de crudă, prea avea să inducă mare durere de ar fi fost cum spusese ea. Era de necrezut ca soarta să-și bată joc cu atâta neapăsare, după atâtea suferințe.

Se duse acasă neîncrezător, voind parcă singur să vadă de este adevărat.

Poarta era stricăță — casa

goală — ferestrele sparte de vânt — grădina sălbătică și pretutindeni, nici un semn de viață, nici o licărire, nici o mișcare — nimeni nimeni !

Stătu în mijlocul casii, cu ochii rătăciți, cu mîntea zăpăcită neștiind ce să gândească. Dar era cu neputință, afară n'avea de n'ar fi un vis, ce-i bătuse ființa fără milă.

— Firo ! strigă el de o dată, ca și când ar fi voit să ese din îndoială. Era de necrezut ca să n'audă măcar un răspuns, un glas de mângâere, în locul unde nădăjduse să găsească atâta viață și atâtea fericire..

Dar strigătu-i se perdu zădărnice; casa răsună goală și spartă.

La ce bun i-a fost viața ? Ce i-a folosit și muncă și iubire și vitejie și vise; Mama Ioana a murit și Fira s'a dus; un ajutor ajutat de soartă, rămas neturburat acasă, i-a luat-o, pe când el în depărtare lupta cu moartea

pentru Patrie — visând o răsplătă dreaptă ?

Răsplătă ! Dar cum ? Aceasta este răsplata Patriei ; unii să moară pentru ca alții să trăiască ?

Ce-a fost pentru el iubirea de patrie, când scris i-a fost să nu aibă patrie ? Căci de acum înainte nu mai are pe cine iubi, pentru cine trăi. S'a jertfit pentru o zădărniceie ; el nu mai are Patrie !

Nebun a fost căpitanul, când din propria lui simțire, țesuse o mreaje atât de ademenitoare, ce-i cupriasese și inimă și gândire și voință, făcându-i să uite pe el nemernicul, că tot ce-i omenesc e robit sortii, stăpână nedreaptă a lumii ce zidește fără un pic de cuvânt noian de fericire pentru unii, pe când pe alții cu muncă, cu iubire, cu jertfă, cu tot ce-i drept al vieții, îi târăște în praful nemilos al durerii !

În praful nemilos al durerii, căci prilej de durere îi va fi de

acum înainte viața și pustie răsplata-i nedreaptă și visele sunt moarte.

Răsplătă ? — Patrie ? — Dumnezeu ? Toate-s nimic, toate-s închipuiri deserte, ca și decorațiile ce-i sunt prinse pe piept. Ce batjocură a răsplăti ! La ce bun îi era lui acum că însuși Domnitorul le-a prins cu mâna lui pe piept.

Desnădăjduit de durere cu dinții încheștați de mânie împotriva sortii apucă cu furie decorațiile, voind să le smulgă din piept și să le arunce cu putere în pustiul ce se întindea în juru-i, pe inimă, pe viața-i...

În același timp o rază a lunii scăpată din nor, se furișă blândă pe ferestra deschisă. Pe păretele din față selipituri argintii pe-o pânză albă, se văzură lucind. Vlad tresări ca de o năluca.

Uimit se duse până la perete, desprinse pânza... Era o cămașe a Firii, cusută cu fluturi, purtată de ea, uitată de ea, de

mult, de sigur înainte de moarte, de atunci, de când era să fie a lui...

O luă în mâini, o privi. Chipul Firiei îi veni în minte, cu toate visele de fericire, cu nunta strălucită, iubita-i împodobită măreasă — așa precum o văzuse înaintea morții căzut lângă drapel. Inima-i se înduioșă de ne-mărginirea doului. Își învăli fața în cămașa iubitei și isbucni în plâns.

— O ! De ce n'am murit, de ce n'am murit ! plângea el ca un copil. Da, da, să fi murit atunci căci cel puțin acel ce moare împăcat cu soarta mai are un pic de mulțumire, o clipă de plăcere înaintea morții, pe când cel ce are a trăi o viață pustie — nu mai are nimic.

Și bietul Vlad în casa puște nestiut de nimeni, cu lacrima nesfârșite plânge iubita, fericirea, visele lui toate spulberate de furtuna nemiloasă a sortii.

(Va urma)

Virgil Broscărescu

POȘTA REDACȚIEI

Stela Roman. Forma e din cale afară defectuoasă.

Manoliu Catin. Mai încercând, poate să reușiți.

Haim Weisman. Trimiteti adresa și costul pentru a vi se trimită numerele 1, 2 și 6.

C. P. Boldeanu. Manuscrisul dv. nu s'a admis încă de atunci.

M. G. Stelcu. Chipul cum îl susțineți pe autor, nu credem să-i convină nici lui.

Eugenia Anastasescu. Încă ne publicabil.

Loreley. Nu îngrijiți de ajuns forma.

Vici Dănciulescu. Subiect frumos, se va publica. Cu alt prilej, vă sfătuim să vă îngrijiți și forma. În această privință, observați corectarea din textul publicat.

C. M. Goran. Cea ce ne-ați trimis, nu sunt versuri.

C. S. Ombra. Nu mai persevezați în genul acesta, căci nu vă convine deloc.

D. Chelaru. Vă par d-voastră versuri, dar sunt departe de a fi.

Ben Ardu. Proza încă nepublicabilă, versul slab.

Gh. Barcea. Temă învechită și banală. Fără aceasta ar merge.

G. Florescu Țăranu. Sonetu și prima pantumă nu, ultima pantumă da.

Discipolus. Ar fi o slabă cută în proză, dar nu versuri.

Miyonski. Dacă i-ați face îndreptări, ar merge.

P. C. Budești. Vers corect dar fără nici o idee.

Tanța Constantinescu, St. V. Ionescu, Michael, nu se publică: De asemenea nu se publică manuscrisele celor ce nu s menționați aci.

G. Dumitrescu Urziceni. Se publică. De celelalte nu știm nimic; nu le-am primit.

V. G. Faust. Se publică.

G. I. Mihalcea Poiana. Nu e rău, o publicăm, să ne trimiteti ceva mai bine scuturat.

Observați în ce ne-ați trimis că vișinul și sulfina nu înfloresc în același timp.

Gh. Părcălabu este rugat să vină la redacție între orele 11—12 în orice zi afară de Duminică.

Jean B. Delajiu. Nu se publică.

*

Nota redacției. — Poezia publicată în numărul trecut și semnată M. Corneliu, nu este de M. Corneliu Moldovanu. Rugăm pe autor să semneze cu numele și pronumele, dându-și și adresa.

*

Aducem la cunoștința acelor cari ne cer sfaturi relativ la scrierile d-ilor, că la poșta redacției nu putem consacra mai mult spațiu ca până acum. Cei cari doresc să știe mai pe larg motivele critice pentru cari nu li s'au publicat lucrările, pot trece pe la redacție între orele 11—12 și 6—7 seara.

Ion I. Greculescu

Advocat

Comisar Regal C.-Marțială
Str. Râșuri 35
Telefon 28/15

Basile St. Cristodorescu

Advocat

Str. Râșuri 35
Telefon 21/58

N. FLORIAN

ADVOCAT

Strada Vântului No. 12

PREDĂ NICULESCU

ADVOCAT

str. Școalei No. 14

DOAMNA DOCTOR

RELIA RALLY PASTIA

AMOS, Rolul de FEMEI
Operațiuni obstetricale și ginecologice. Consult. 3-6 d. a.
r. Alexandru Lahovary 29
în Bulevardul Brătianu și prin
Calea Victoriei. (Biserica
nă). Telefon 19/31. 1036

SIFILITICII

urma tratamentul cu medici
specialiști la cabinetul boalelor
pele, sifilis și venerice

NEOSALVATOR

(fondat în anul 1906)

Tratamentul Blenoragiei cronice
prin Metode electroterapeutice
Controlul diagnosticului clinic prin:

ANALISA SANGELUI

Prelevări intravenoase cu Neosalvarsan
ASAQUIUL ROMAN No. 9 (lângă
Centrul Național) București, Consult.
11-1 și 5-8. TELEFON 33 pe 81
1946

Dr. I. Carnaru

Medic de la Clinicele profeso-
rilor Widal și Gilbert din Paris

BOALE INTERNE și COPIL

INIECȚII CU

NEOSALVARSAN și MERCUR

Consult. 9-10 dim., 2-5 d. a.

Str. General Berthelot 72

(fostă Fântânei). 2111

Untură de Peste medicinală

GADUS MORHUA

a sosit la Drogueria „HYGIEA”
Stelian I. Theodor & Co. Galați

și în vederea sezonului apropiat precum și a greu-
tăților de transporturi pe C. F. roaga pe D-nii Farma-
ciști și Droguști să se aprovizioneze din vreme.

— Face expediții în toată țara — 2350

Oțelăriile POLDI

(Poldhütte)

CENTRALA: PRAGA

Uzine și Mine: Kladno, Komotau, D. Kralup
(CECHOSLOVACIA)

OTEL RAPID

„ de Scule pentru toate scopurile ca: OTEL pentru
PILE, DALȚI, CARIERE, BURGHIE, etc.
„ de Arcuri și ARCURI gata prelucrate
„ de Construcție de cea mai mare rezistență pen-
tru Automobile, Aeroplane și pentru orice Mașini în ge-
neral în calitățile «NICHEL-CROM», NICHEL și Oțel obișnuit

OTEL Turnat (Guzetahl) pentru transmisiuni, OSII,
SCULE obișnuite, etc.

SAPE de Sondaje brute și gata prelucrate

ȘINE de TOBA pentru BATOZE.

DIRECȚIUNEA pentru ROMANIA-MARE

BUCUREȘTI, STR. MARCONI No. 1

Depozit: Bulevardul ELISABETA No. 130

— TELEFON 28/74 | 754

Vechea casă de încredere

En gros IOAN I. OLTEANU S-sori En detail

Nică N. Madgearu & Co.

BUCUREȘTI, STRADA SFINȚILOR 71-73. Telefon 2/29

Depozit permanent de: **TABLĂ NEAGRA** pentru
Invelitori, MAȘINI și COTURI.

TABLĂ GALVANIZATĂ și PLUMBUIȚA, Ca-
ele pentru cai și boi

TABLĂ ALBA (Tinichea), Charcoal, 1802

TUCIURI pentru MAȘINI (Plite),

FER în bare: lat, rotund, patrat și fasonat

Policlinica VIATA

București CALEA GRIVIȚEI 107
Medici specialiști vindecă radical boale secrete:

SIFILISUL, BLENORAGIA și alte boli la BĂRBAȚI și FEMEI

Se curăță sângele prin injecțiuni fără durere direct în vine cu Mercur 606 și iod

Consultatii: dela 8-12 și 2-8
1735

Dr. Eracii Sterian

Vechiu medic al Eforiei Spitalurilor civile

— SPECIALIST IN BOALE —

Sifilitice și Interne

Str. Bibescu Vodă 22

Consultatii: 11-1 și 6-8
Telefon 20/51 1208

Docent Dr. RASVAN

Șef de lucrări la Spit. Coltea

BOALE și Operațiuni de OCHI

Reîncepe consult. dela 4-6
Str. Primăverei 11. Telef. 24/62.
2187

Murături Delicioase

se obțin numai cu

Esența de oțet

„Stirbey-Dărmănești“

pentru că ea fiind preparată pe cale de destilație

iar nu prin fermentație conservă murăturile vreme îndelungată

Expediții în Provincie

Desfacerea

în București

Str. Sf. Apostoli 14.

— TELEFON 23/99 —

2101

ANTI-ODOR

inventat de F. LAURENT, chimist

Analizat de Laboratorul chimic al Statului

Aprobat de Consiliul Sanitar Superior

În baza încheerii No. 69 din 16 Ianuarie 1901

Anti-Odor este unicul preparat contra mirosului corpului (la picioare, subțiori, etc.) și degajări excesive de sudare.

Anti-Odor este singurul preparat eficace și absolut indispensabil în toaletă intimă a femeii.

Anti-Odor înlocuiește apele de toaletă obișnuite, din cari multe conțin substanțe vătămătoare.

Anti-Odor vindecă bubele, coșurile, rănile mici, opăreala, mâncărimea și zabaleje dela gură și ulciorii dela ochi, fiind antiseptic apără de infecțiune (molipsitoare).

Anti-Odor este unul din cele mai puternice desinfectante după-ras, provenind formarea coșurilor, bubuliților, eczemelor, etc.

Reprezentant general pentru România Mare:
S. LINDENBERG, București, Str. Stelea 23

Au sosit renumitele
Produse ale Fabricii „LION NOIR“
„RADIO“ pentru lustruit sobe și burane
„STELLA“ pentru curățitul metalelor
„HARNE“ pentru uns hamuri și pielărie
„MIROR“ lichid pentru lustruitul metalelor
DE VANZARE CU PREȚURI REDUSE, la toate magazinele de branșe

Depozit General

BIROUL DE VANZARE AL OFICIULUI ECONOMIC AL ROMÂNIEI
Strada Regală No. 11.

Telefon 9 | 87

1952